

TİCARET VE SANAYİ ODALARI BİRLİĞİ GERÇEKLERİ GİZLEMeye ÇALIŞIYOR

Ticaret ve Sanayi Odaları Birliğinin yabancı sermayenin umacı olmadığı doğrultusundaki görüşlerinin basma açıklanması üzerine Mimarlar Odası, hazırladığı bir raporun ilgili bölümlerini hatırlatarak, Türkiye'deki yabancı sermayenin ekonomik bağımsızlığı ve gerçek demokrasiyi engellediğini belirtmiştir. Mimarlar Odasının konuyla ilgili bülteni aşağıdadır.

Odalar Birliğinin gazetelerde açıklanan görüşünde, yabancı sermayenin umacı olmadığı belirtilerek, batı bloku ülkelerine göre Türkiye'ye giren yabancı sermayenin normalin altında olduğu öne sürülmüş ve yabancı sermaye üzerindeki siyasi yatırımların halkı kışkırtmayı amaçladığı iddia edilmiştir.

Mimarlar Odası, yabancı sermaye konusunda halkı uyarmanın tüm yurtsever aydınların görevi olduğunu belirterek özetle şu görüşleri savunur:

Ticaret Bakanlığı raporlarına göre, yabancı sermaye ile kurulmuş 120 büyük firmamın 70 inde yabancı sermaye yüzde 50 den fazla hisseye sahiptir. 1952-1972 arasındaki yirmi yılda gelen yabancı sermaye, Türkiye kalkınmasında önceliği olmayan alanlara yatırım yapmış, o alanlar üzerinde tam bir denetim kuracak sermaye birikimini yaptıktan başka, şimdiden yüzde 53 ünü dışarıya transfer etmiş bulunmaktadır.

önemli olan, şu andaki kâr transferlerinden çok, yabancı sermayenin ilerdeki kazançları bakımından ekonomimizi kendi çıkarları doğrultusunda ne ölçüde yönlendirdiğidir. Geçen beş yıllık plan dönemlerinin ikisinde, yabancı sermayenin toplam yatırımlardaki yüzde 8 hisse ile yatırımların yüzde 80 ine hükmetmesi bizi derin derin düşündürmelidir. Yabancı sermaye ile doğrudan ilişkili olmayan orta ve küçük sanayi kuruluşlarımız bile yatırım malı, ara malı ve teknoloji bakımından dış kaynaklara bağlı kalmak zorunda bırakılmıştır. Kısaca uluslararası mali sermaye ekonomimizdeki hakim tepeleri çoktan tutmuştur. **Gelişmiş kapitalist ülkelerin izin verdiği ölçüde ve yönde bir sanayileşme, dünyadaki teknolojik gelişmenin ötesine geçip Türkiye'yi «dış kaynaklara bağımlı»tan kurtaramaz.** Üstelik tüketim sanayilerinde ve bir ölçüde ağır sanayi dallarında izin verilen gelişmeler ile yurdumuz yabancı teknoloji, makina ve teçhizatının sürekli bir pazarı olarak kalır.

Gelişmiş bölgeler arasındaki sermaye akımlarını bize örnek göstererek yabancı sermayeciliği savunmaya yeltenen demogojiler vardır. Güçlü ekonomilerde, ekonomiyi denetim bakımından stratejik önemde ve oranda olmayan yabancı sermaye kullanımı, bizim gibi yabancı sermayeden yararlanmayı temel politika haline getirmiş ülkelerle karşılaştırılamaz. En gelişmiş kapitalist ekonomi ülkesi olan

görüşler

ABD de bile stratejik noktalar bakımından yabancı sermayeye karşı sert koruyucu tedbirler alındığı unutulmamalıdır.

BAĞIMLI SANAYİLEŞME ÇALIŞANLARIN ÖZGÜRCE ÖRGÜTLENMESİNİ ENGELLER

Şehirlerde yabancı malı satmakla görülmemiş servet yapmaya alışkın büyük ithalâtçıları yerli sanayii ağır sanayii temelinden yoksun bırakıp modern sanayi girişimciliğini daha doğarken boğmakta yabancı sermaye ile çabuk kaynaştı. Daha çok ithalâta dayanan dışa bağımlı tüketim temelindeki montaj ve ambalaj sanayileri böyle gelişti.

örneğin, bugün, adı «yerli» otomobil sanayiinde maliyetin en büyük kalemi ithal edilen parçalardır. Binek arabasının maliyetine göre yerli işçilik ise yüzde 7 civarındadır. Diğer sanayilerde de genellikle hakim olan bu nitelik halkımıza sanayileşmenin getireceği modern çalışma, sosyal güvenlik ve demokratik haklara kavuşma olanağını engellemektedir.

Tekelci sanayileşme yüksek kârların garanti altına almak ve daha da arttırmak için eldeki makina ve imkânlarla yapılması mümkün üretimi sık sık sınırlandırıyor. Koskoca fabrikalar düşük verimde tutuluyor, fiatları arttırmak için lokavtlar düzenleniyor. Uluslararası tekeller teknik gelişmeyi sürekli olarak frenliyor. Teknik bilgiler sır diye saklanıyor. Oysa halkımızın mevcut makina ve imkânları tam olarak değerlendirmeye, alet makina ve usullerde mükemmelleşmeye derin ihtiyacı vardır. Bunun içindir ki, mevcut teknik bilgilerin tekel kasalarında ve uzman kafalarında gizlenmesi yerine, halkın tümüne açık olmasına ve çalışanların özgür yaratıcılığına ihtiyaç vardır. Her alanda çalışan mühendisler, mimarlar, ekonomik-sosyal engeller yüzünden bunları halka ulaştırmamanın kıvranışı içindedir.

Bizi, dışa bağımlılıktan kurtarmayan bu türlü sanayileşmenin bütün yükü, sadece çalışanların üzerine yüklenecektir. Tekelci kapitalist sanayileşme, işçi ücretlerinin sürekli olarak düşük kalması ile yürür. Bunun için işçilerin sendikal mücadele imkânlarını sınırlandırma planları kuruluyor, uygulanıyor. İşçilerimiz 1971-1972 yılları arasında anayasal olan grev hakkını ancak 112 defa kullanırken, anayasal hak olarak tanınmayan lokavt ile, yani işsiz bırakılma tehdidi ile 4792 defa karşılaşmışlardır.

Tekelci kapitalist sanayileşme halkın tümünün gelirlerine şu ya da bu yolla el koyarak sermayesini ve kârını arttırmak istiyor. Bunun için her alandaki ücretlilerden küçük ve orta üretici ve sanayiciye kadar halkın tümü üzerinde antidemokratik baskılar kuruyor. Demokratik hakların kısıtlanması ile birlikte getirilen «sanayileşme», tekellere kâr sağlar, ama yurdumuzda sanayi-temeline zemin hazırlamaz. Bağımsız ve köklü bir sanayileşme ve ulusal kalkınma, işçiler, teknik elemanlar ve tüm çalışanların özgürce örgütlü davranışı olmadan yani gerçek demokrasi olmadan, gerçekleştirilemez.

Tam bağımsızlıkla gerçek demokrasi, yalnızca insan haklarını hayata geçirmekle kalmaz; kafa ve kol emekçilerinin şevkli çabası ile yurdumuzu ağır sanayi temelinde dayanan güçlü ekonomik kalkınmasını da getirir. Makinaya duyulan ihtiyaç, keşif ve icadı zorunluluk haline getirir .milli teknolojimiz serpilip gelişir.